

Στρατηγικός Σχεδιασμός για τη Διαχείριση Ανθρωπίνων Πόρων στις Δημόσιες Βιβλιοθήκες

Ευγενία Βασιλακάκη

Αρχειονόμος- Βιβλιοθηκονόμος
PhD student

Manchester Metropolitan University

mscevasilak@yahoo.gr

Άρτεμις Χαλεπλίου

Αρχειονόμος- Βιβλιοθηκονόμος (MSc)
Ακαδημία Αθηνών

Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών

artemischal@bioacademy.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες στην Ελλάδα
 - Νομοθετικό Πλαίσιο Λειτουργίας
 - Ελληνικές Δημόσιες Βιβλιοθήκες
- Δημόσιες Βιβλιοθήκες: Η εξέλιξη
- Εννοιολογικός Προσδιορισμός
- Ανάλυση και Αξιολόγηση Εσωτερικού Περιβάλλοντος Δημοσίων Βιβλιοθηκών
 - Παράγοντες Διαμόρφωσης
- Ανάλυση και Αξιολόγηση Εξωτερικού Περιβάλλοντος Δημοσίων Βιβλιοθηκών
 - Παράγοντες Διαμόρφωσης
- Αξιολόγηση Λειτουργίας Δημοσίων Βιβλιοθηκών – Ανάλυση S.W.O.T
- Ανάπτυξη Σχεδίου Διοίκησης Ανθρωπίνων Πόρων: Προγραμματισμός
 - Σχέδια Δράσης
 - Ενδεικτικό Σχέδιο Ελέγχου και Παρακολούθησης
- Καταληκτικά Συμπεράσματα – Προβληματισμοί

Οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες στην Ελλάδα

- Νομοθετικό Πλαίσιο Λειτουργίας
 - Νόμος σε δύο τεύχη: το πρώτο τεύχος, υπ' αριθμόν 3149 αρ. φύλλου 141 (10 Ιουνίου 2003).
 - Άρθρο 5 Ίδρυση - Σκοπός της Δημόσιας Βιβλιοθήκης
 - Άρθρο 6 Διοίκηση, Αρμοδιότητες Οργάνων των Βιβλιοθηκών
 - Άρθρο 7 Πόροι – Στέγαση
 - Άρθρο 9 Γενικό Συμβούλιο Βιβλιοθηκών
 - Άρθρο 11 Ενιαία Οργάνωση Δημοτικών και άλλων Βιβλιοθηκών
 - Δεύτερο τεύχος, υπ' αριθμόν 1173 φύλλο της Εφημερίδας της Κυβέρνησης (20 Αυγούστου 2003).
 - Κανονισμό Λειτουργίας Δημόσιων Βιβλιοθηκών
 - Τοπικό Κέντρο Πληροφόρησης

Οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες στην Ελλάδα

- Ελληνικές Δημόσιες Βιβλιοθήκες
 - Χάρτης Δημοσίων Βιβλιοθηκών
http://www.ypepth.gr/el_ec_category681.htm
 - Πύλη των Λαϊκών Βιβλιοθηκών www.infolibraries.gr
 - Γενικές πληροφορίες για τις Λαϊκές Βιβλιοθήκες
 - Την πολιτική που ακολουθούν
 - Την πρόσβαση στον κατάλογο και σε υπηρεσίες πληροφόρησης,
 - Σύνδεσμοι συναφών φορέων, όπως είναι η Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας, επιλεγμένα Βιβλιοπωλεία, το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου, το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης, η Ένωση Ελλήνων Βιβλιοθηκονόμων, τα Γενικά Αρχεία του Κράτους και το ΥΠ.Ε.Π.Θ.
 - Ως Πύλη παρέχει συγκεντρωτικό κατάλογο με όλες τις Λαϊκές Βιβλιοθήκες της Ελλάδας και άμεση πρόσβαση στους Διαδικτυακούς τους τόπους

Δημόσιες Βιβλιοθήκες: Η εξέλιξη...

- Φορείς Κοινωνικής Ενσωμάτωσης
- Ενδυνάμωση του Δημοκρατικού Πολιτεύματος
- Προώθηση της Συμμετοχής του Πολίτη στα Κοινά
- Χώρος Πρόσβασης στις Δημόσιες Υπηρεσίες & στις παραγόμενες από αυτές πληροφορίες.
- Πρόσβαση & Υπηρεσίες για άτομα με σωματικές & μαθησιακές δυσκολίες
- Υποστήριξη της Δια Βίου Εκπαίδευσης & της Εξ' Αποστάσεως Μάθησης
- Ανάπτυξη Υπηρεσιών για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη του τόπου
- Σημεία Πρόσβασης σε ποικιλόμορφο πολιτιστικό περιεχόμενο
- Θεματοφύλακες Πολιτισμικής Κληρονομιάς
- Ενσωμάτωση Νέων Τεχνολογιών
- Συμμόρφωση με Διεθνείς και Εθνικές Πρακτικές
- Σύγχρονος Τρόπος Διοίκησης
- Δημιουργία Κοινοπραξιών

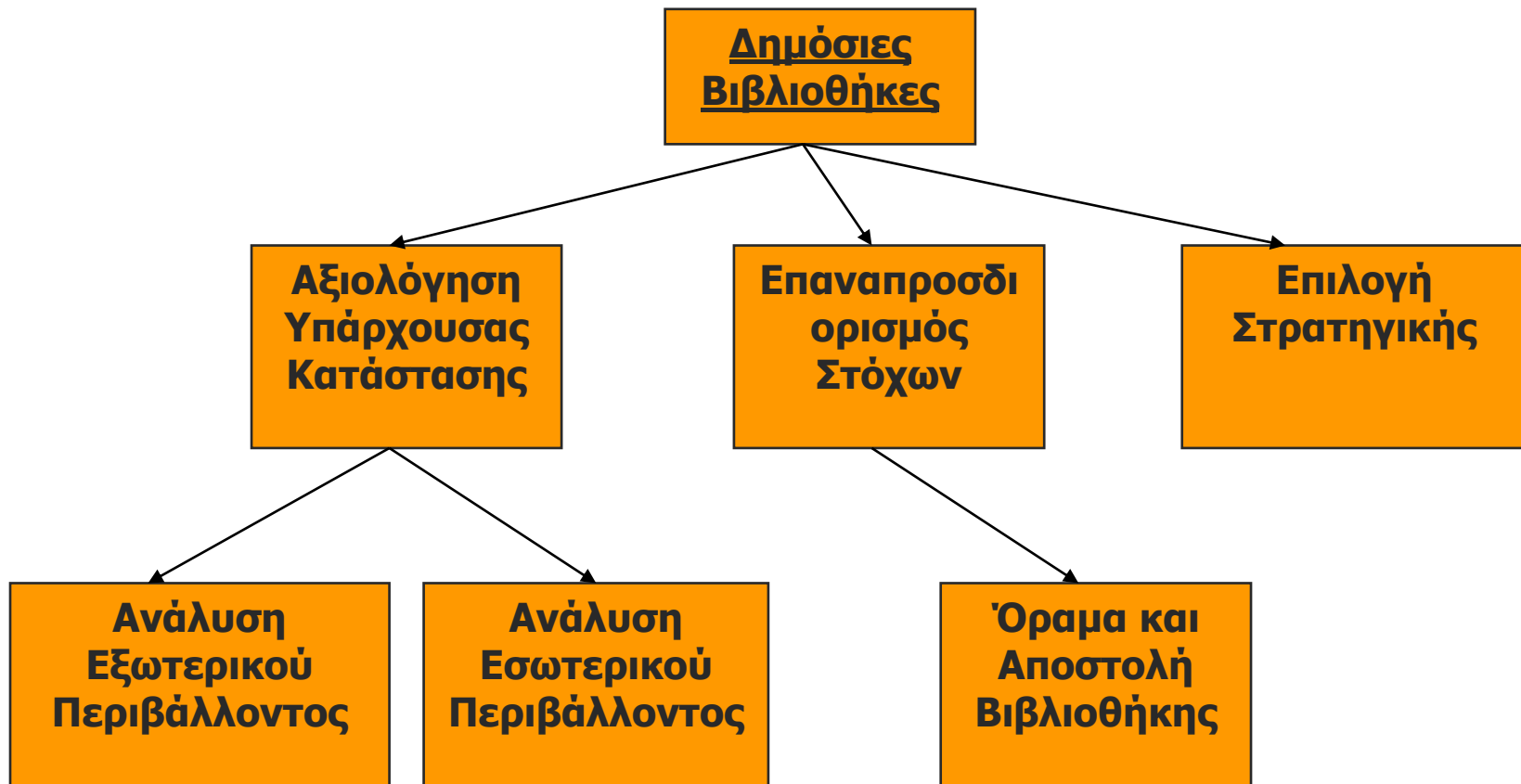
Εννοιολογικός Προσδιορισμός

- Με τον όρο «**Στρατηγικό Σχεδιασμό**» εννοούμε την ανάπτυξη ενός πλήρους και ολοκληρωμένου προγράμματος που συνδέει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα μιας Δημόσιας Βιβλιοθήκης με τις ευκαιρίες του περιβάλλοντος, με απώτερο σκοπό την επίτευξη της αποστολής και στόχων της Βιβλιοθήκης
- Στρατηγικός Σχεδιασμός Διαχείρισης Ανθρωπίνων Πόρων
 - «Ο προσδιορισμός της αποστολής, των στόχων, των σκοπών και των σχεδίων δράσης αναφορικά με την στρατολόγηση, επιλογή, ανάπτυξη, αξιοποίηση και προσαρμογή των ανθρωπίνων πόρων στους οργανισμούς και επιχειρήσεις για την εξασφάλιση της διαρκούς ανταγωνιστικής ανάπτυξης»

Διαχείριση Ανθρωπίνων Πόρων Στρατηγικός Σχεδιασμός

- Η ανάπτυξη Σχεδίου Δράσης για τη Διαχείριση Ανθρωπίνων Πόρων στις Δημόσιες Βιβλιοθήκες δεν αποτελεί μια μεμονωμένη ενέργεια, αλλά αναπόσπαστο κομμάτι του ευρύτερου Στρατηγικού Σχεδιασμού της κάθε Βιβλιοθήκης
- Ως διαδικασία, επισημαίνει τα τρέχοντα και μελλοντικά κρίσιμα θέματα μιας Δημόσιας Βιβλιοθήκης και εφευρίσκει τους κατάλληλους μηχανισμούς προσέγγισής τους, που είναι συνεπείς με τους διατιθέμενους πόρους και τους περιορισμούς του περιβάλλοντος, πάντοτε σε άμεση συνοχή με την εθνική και διεθνή πολιτική σε θέματα Βιβλιοθηκών – Οργανισμών Πληροφόρησης
- Επιτρέπει στη Δημόσια Βιβλιοθήκη
 - Να γνωρίζει κάθε στιγμή το προσωπικό που πρέπει να έχει
 - Σε ποια θέση πρέπει να απασχολείται κάθε εργαζόμενος
 - Προσφέροντας ποιες ακριβώς υπηρεσίες
 - Να καθορίζει σαφώς τους τρόπους αντιμετώπισης προβλημάτων/ κρίσεων

Ανάπτυξη Στρατηγικής Δημοσίων Βιβλιοθηκών

Ανάλυση & Αξιολόγηση Εσωτερικό Περιβάλλον Δημοσίων Βιβλιοθηκών

Οργανόγραμμα Βιβλιοθήκης
Λειτουργίες Βιβλιοθήκης
Υπηρεσίες Βιβλιοθήκης
Ανθρώπινο Δυναμικό Βιβλιοθήκης
Υλικοτεχνικός Εξοπλισμός – Στέγαση
Οικονομική Κατάσταση – Πόροι
Μέγεθος Συλλογής Βιβλιοθήκης
Εσωτερικός Κανονισμός
Στρατηγικός Σχεδιασμός/ Χάραξη Πολιτικής/ Όραμα/ Μελλοντικά Σχέδια
Κουλτούρα Βιβλιοθήκης

Ανάλυση & Αξιολόγηση Εξωτερικό Περιβάλλον Δημοσίων Βιβλιοθηκών

Δημογραφικά Στοιχεία Πληθυσμού Δήμου

Νομοθετικό & Κανονιστικό Πλαίσιο/ Κυβερνητική- Δημοτική- Ευρωπαϊκή Πολιτική

Εξελίξεις Κοινωνικοοικονομικού Επιπέδου Πληθυσμού

“Νέα Οικονομία” “Αγορά Υπηρεσιών Πληροφόρησης”
“Ανταγωνιστικότητα”

Ύπαρξη όμορων Οργανισμών Πληροφόρησης

Τεχνολογική Πρόοδος

Εξελίξεις στην Επιστήμη της Πληροφόρησης

Ενδιαφέροντα Χρηστών/ Ανάγκες/ Αιτήματα

Αγορά Εργασίας για Επαγγέλματα της Πληροφόρησης

Αξιολόγηση Λειτουργίας Δημοσίων Βιβλιοθηκών

Ανάλυση S.W.O.T

- Μέθοδος με ευρεία εφαρμογή και με τα πιο αξιόπιστα αποτελέσματα
- Στηρίζεται στον προσδιορισμό των δυνατών και αδύνατων σημείων του εξεταζόμενου οργανισμού, των ευκαιριών και απειλών που αναδεικνύονται για αυτήν από το γύρω περιβάλλον της.
- Η χρήση της μεθόδου ενδείκνυται για την καταγραφή και αξιολόγηση της υπάρχουσας κατάστασης που χαρακτηρίζει την κάθε Δημόσια Βιβλιοθήκη, με σκοπό την ανάπτυξη ενός στρατηγικού σχεδιασμού ΔΑΠ, ικανού να προλαμβάνει τις ανάγκες που θα διαμορφωθούν σε βάθος χρόνου.

Αξιολόγηση Λειτουργίας Δημοσίων Βιβλιοθηκών

Ανάλυση S.W.O.T

- **S – Strengths:** Τα δυνατά σημεία, τόσο του ευρύτερου όσο και του ειδικότερου περιβάλλοντος λειτουργίας της Δημόσιας Βιβλιοθήκης. Αποτελούν τους παράγοντες εκείνους που θα λειτουργήσουν ως αρωγοί στην προσπάθειά της να εδραιωθεί στην τοπική κοινωνία και εν συνεχεία να αναπτυχθεί.
- **W – Weaknesses:** Τα αδύνατα σημεία της που μπορούν να σταθούν τροχοπέδη σε κάθε προσπάθειά της.
- **O – Opportunities:** Οι ευκαιρίες που της παρέχονται και τις οποίες θα πρέπει να αντιλαμβάνεται κάθε φορά, να καταγράφει και να τις αξιοποιεί με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο.
- **T – Threats:** Οι απειλές που εντοπίζονται, κυρίως στο εξωτερικό περιβάλλον, έρχονται να προσθέσουν ευθύνες και απαιτήσεις για αλλαγές και τροποποιήσεις, προκειμένου να αντεπεξεχθεί των δυσκολιών και να προοδεύσει.

Αξιολόγηση Λειτουργίας Δημοσίων Βιβλιοθηκών

Ανάλυση S.W.O.T

<i>Δυνατά Σημεία – Strengths</i>	<i>Αδύνατα Σημεία – Weaknesses</i>
<ul style="list-style-type: none"> •Κύρος, Φήμη, Αξιοπιστία •Νομοθετικό Πλαίσιο •Μοναδικότητα •Σταθερή Οργάνωση •Εύκολη πρόσβαση •Ανταγωνιστικότητα 	<ul style="list-style-type: none"> •Οικονομικοί Πόροι •Τεχνολογική Υποδομή •Στεγαστικό •Ποικίλο Προσωπικό •Αναποτελεσματική Διοίκηση •Εργασιακό Κλίμα- Κουλτούρα •Περιορισμένες Υπηρεσίες •Αδυναμία Προμήθειας Νέου Υλικού
<i>Ευκαιρίες – Opportunities</i>	<i>Απειλές – Threats</i>
<ul style="list-style-type: none"> •Νέα Οικονομία – Συμπράξεις – Συνεργασίες •Κοινωνικά Προγράμματα •Προγράμματα Ποιότητας – Πιστοποίηση •Νέες Τεχνολογίες •Νέες Θεωρίες Διοίκησης •Νέοι Προμηθευτές 	<ul style="list-style-type: none"> •Νέα Υπολογιστικά Συστήματα •Κόστος Προμηθειών •Νέες Πληροφοριακές Ανάγκες •Βιβλιοθήκη – Αποθηκευτικός Χώρος •Πληροφοριακοί Φορείς της γύρω περιοχής •Γραφειοκρατία

Ανάπτυξη Σχεδίου Διοίκησης Ανθρωπίνων Πόρων Προγραμματισμός

1^ο Σχέδιο Δράσης

- **Στόχος:** Επιλογή του Προσωπικού
- **Πολιτική**
 - ΠΕ Βιβλιοθηκονόμων, Φιλοσοφίας-Ιστορίας
 - ΤΕ Διοικητικός-Λογιστικός, Πληροφορικής και Βιβλιοθηκονομίας
 - ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων και Οδηγών
 - ΥΕ Προσωπικού Καθαριότητας και Φυλάκων- Νυχτοφυλάκων
- **Υλοποίηση**
 - Καταγεγραμμένη διαδικασία-πολιτική
 - Βήματα σαφώς προσδιορισμένα
 - Εξουσιοδοτημένοι εμπλεκόμενοι
- **Έλεγχος**
 - Της διαδικασίας (βήμα-βήμα)
 - Των εμπλεκόμενων σε αυτήν
 - Των αποτελεσμάτων αυτής
 - Απόδοση τελικού στόχου Βιβλιοθήκης

Ανάπτυξη Σχεδίου Διοίκησης Ανθρωπίνων Πόρων Προγραμματισμός

2^ο Σχέδιο Δράσης

- **Στόχος:** Στελέχωση Βιβλιοθήκης
- **Πολιτική**
 - «Δημόσια» → έως επτά (7) άτομα (μόνιμο προσωπικό)
 - «Κεντρική Δημόσια» → έως δώδεκα (12) άτομα (μόνιμο προσωπικό)
 - «Ιστορική» → + δύο (2) θέσεις ανά περίπτωση
- **Υλοποίηση**
 - Δημόσια
 - 1 ΠΕ Βιβλιοθηκονομίας
 - 2 ΤΕ Βιβλιοθηκονομίας
 - 1 ΤΕ Διοικητικό Λογιστικό
 - 1 ΤΕ Πληροφορικής
 - 1 ΔΕ Γραμματείας
 - 1 ΥΕ Προσωπικό καθαριότητας
 - Κεντρική Δημόσια
 - 2 ΠΕ Βιβλιοθηκονομίας
 - 2 ΤΕ Βιβλιοθηκονομίας
 - 1 ΤΕ Διοικητικό –Λογιστικό
 - 1 ΤΕ Πληροφορικής
 - 2 ΔΕ Διοικητικού/ Γραμματείας
 - 1 ΥΕ Προσωπικό Καθαριότητας
 - 1 ΥΕ Φύλακα/ Νυχτοφύλακα
 - Ιστορική
 - 1 ΠΕ Φιλοσοφικών Σχολών και ΠΕ Ιστορικών και έναν ΥΕ Φύλακα- Νυχτοφύλακα.
- **Έλεγχος**
 - Εφορευτικό Συμβούλιο + Διευθυντής/ Προϊστάμενος

Ανάπτυξη Σχεδίου Διοίκησης Ανθρωπίνων Πόρων Προγραμματισμός

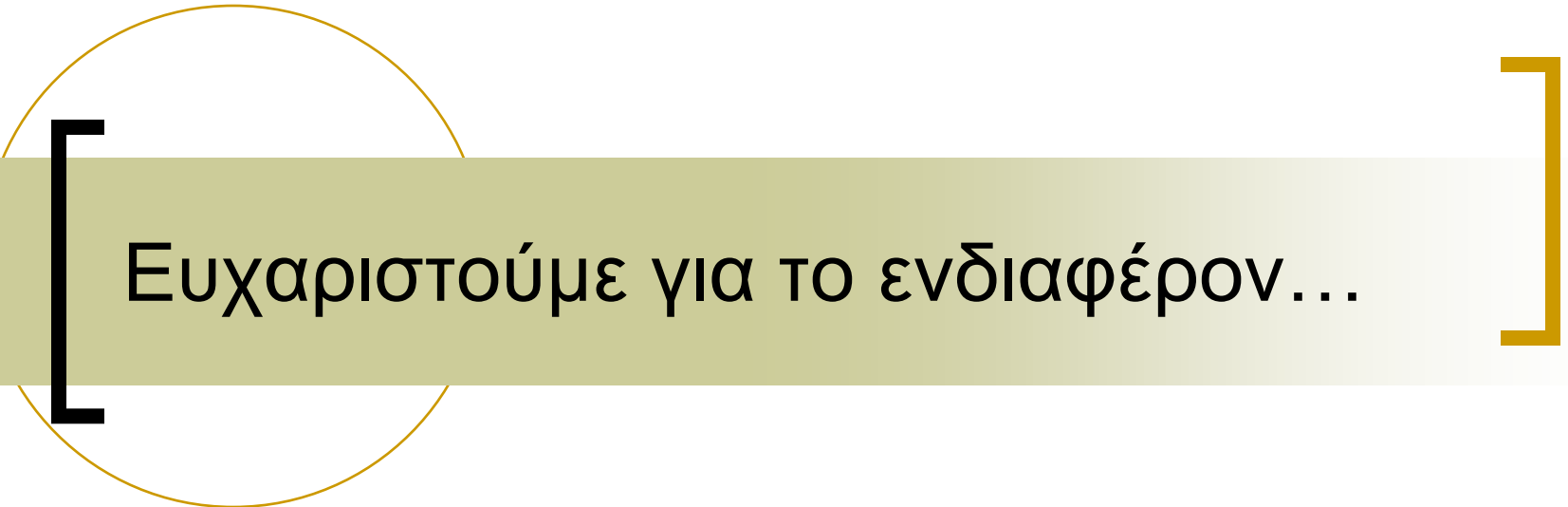
<i>A/A</i>	<i>Κωδικός/ Ονομασία</i>	<i>Ενδεικτικές Μετρήσεις</i>
1	ΣΔ_1: Επιλογή Προσωπικού	<p>A) Κατηγορία ΠΕ: 3 Ειδικότητες: Βιβλιοθηκονόμων, Φιλοσοφικών Σχολών και Ιστορικών.</p> <p>B) Κατηγορία ΤΕ: 3 Ειδικότητες: Διοικητικός-Λογιστικός, Πληροφορικής και Βιβλιοθηκονομίας.</p> <p>Γ) Κατηγορία ΔΕ: 2 Ειδικότητες: Διοικητικών Γραμματέων και Οδηγών.</p> <p>Δ) Κατηγορία ΥΕ: 2 Ειδικότητες: Προσωπικού Καθαριότητας και Φυλάκων- Νυχτοφυλάκων.</p>

Ανάπτυξη Σχεδίου Διοίκησης Ανθρωπίνων Πόρων Προγραμματισμός

Α/Α	Κωδικός/ Ονομασία	Ενδεικτικές Μετρήσεις
2	ΣΔ_2: Στελέχωση Βιβλιοθήκης	<p>A) <u>Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη</u></p> <p>2 ΠΕ Βιβλιοθηκονομίας 2 ΤΕ Βιβλιοθηκονομίας 1 ΤΕ Διοικητικό Λογιστικό 1 ΤΕ Πληροφορικής, 2 ΔΕ Διοικητικούς Γραμματείς 2 ΔΕ Οδηγούς, 1 ΥΕ Προσωπικό καθαριότητας 1ΥΕ Φύλακα-Νυχτοφύλακα.</p> <p>B) <u>Η Δημόσια Βιβλιοθήκη</u></p> <p>1 ΠΕ Βιβλιοθηκονομίας, 2 ΤΕ Βιβλιοθηκονομίας, 1 ΤΕ Διοικητικό –Λογιστικό 1 ΤΕ Πληροφορικής, 1 ΔΕ Διοικητικό Γραμματέα 1 ΥΕ Προσωπικό Καθαριότητας.</p> <p>Γ) <u>“Ιστορική” Βιβλιοθήκη</u></p> <p>1 ΠΕ Φιλοσοφικών Σχολών και ΠΕ Ιστορικών 1 ΥΕ Φύλακα- Νυχτοφύλακα.</p>

Συμπεράσματα - Προβληματισμοί

- Το ερώτημα που τίθεται για τις Ελληνικές Δημόσιες Βιβλιοθήκες, είναι το κατά πόσο ασκούν οργανωμένη διοίκηση και αναπτύσσουν σχετικά Σχέδια Δράσης, βάσει των οποίων πορεύονται, δημιουργούν λειτουργίες, υπηρεσίες και προϊόντα για την εξυπηρέτηση του κοινού τους.
- Ένα άλλο ακανθώδες ζήτημα είναι το κατά πόσο ο υπάρχων Νόμος καλύπτει τις σύγχρονες Διοικητικές ανάγκες των Δημοσίων Βιβλιοθηκών και ποιες ενέργειες πρέπει να γίνουν για τη βελτίωση αυτού.
- Στην ουσία, εκείνο που προέχει τη δεδομένη χρονική στιγμή, είναι οι ίδιες οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες να συνειδητοποιήσουν το ρόλο που οφείλουν να διαδραματίσουν στο πλαίσιο του σύγχρονου πληροφοριακού γίνεσθαι και να υιοθετήσουν τις ανάλογες διοικητικές πρακτικές που θα τους βοηθήσουν στην επίτευξη του στόχου και της αποστολής τους.

A decorative graphic consisting of a thin gold circle on the left side. A thick black bracket is positioned on the left side of the circle, and a thick gold bracket is on the right side. A horizontal bar with a gold-to-white gradient is overlaid across the middle of the circle.

Ευχαριστούμε για το ενδιαφέρον...